

**UCHWAŁA NR RG-XXIII/242/26
RADY GMINY NOWINY**

z dnia 28 stycznia 2026 r.

**w sprawie uchwalenia gminnego programu osłonowego
„Stop dla czadu w Gminie Nowiny” na 2026 rok**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r., poz. 1153 ze zm.), w związku z art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2025 r. poz. 1214 ze zm.) Rada Gminy uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się i przyjmuje do realizacji gminny program osłonowy „Stop dla czadu w Gminie Nowiny” na 2026 rok, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Finansowanie Programu odbywać się będzie w całości ze środków własnych Gminy Nowiny.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Nowiny.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Marcin Wojcieszynski

Załącznik do uchwały nr RG-XXIII/242/26
Rady Gminy Nowiny
z dnia 28 stycznia 2026 r.

**Program osłonowy
„Stop dla czadu w Gminie Nowiny”
na 2026 rok**

Spis treści

1. Wprowadzenie	2
2. Cel programu	2
3. Działania edukacyjne	2
4. Adresaci Programu	3
5. Sposób finansowania Programu	4
6. Procedura zamówienia	4
7. Realizacja Programu	4
8. Monitoring programu	5
9. Ochrona danych osobowych	5

1. Wprowadzenie

Pomimo coraz większej świadomości społeczeństwa tlenek węgla (czad) zbiera co roku śmiertelne żniwo. Ryzyko zatrucia tlenkiem węgla istnieje przez cały rok, a w szczególności w okresie jesienno-zimowym. Potencjalne źródła tlenku węgla (czadu) w pomieszczeniach mieszkalnych to: gazowe podgrzewacze wody, piece węglowe, kaflowe, gazowe lub olejowe, kuchnie gazowe lub węglowe, kominki, gazowe lub naftowe ogrzewacze pomieszczeń. Statystyki dotyczące zatrucia tlenkiem węgla oraz pożarów mieszkań i domów skłaniają do refleksji i konieczności podjęcia działań w celu zminimalizowania występowania tego zagrożenia.

2. Cel Programu

Celem Programu jest zwiększenie bezpieczeństwa określonej grupy mieszkańców Gminy Nowiny poprzez zakup i bezpłatne zainstalowanie czujników tlenku węgla i dymu w gospodarstwach domowych oraz przeprowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych.

3. Działania edukacyjne

1) Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych:

- a) na stronie internetowej gminy, w mediach społecznościowych gminy i w gazecie lokalnej zostaną umieszczone informacje oraz odbędzie się kolportaż ulotek wśród mieszkańców gminy dot. Programu osłonowego „Stop dla czadu w Gminie Nowiny”.
- b) wśród uczniów szkół z terenu Gminy Nowiny przeprowadzone zostaną zajęcia edukacyjne poruszające temat zagrożeń jakie niesie ze sobą nieprawidłowe używanie piecyków gazowych i urządzeń grzewczych oraz jak należy zachować się w sytuacji wykrycia zagrożenia pojawienia się tlenku węgla i wybuchu pożaru, oraz jak podjąć pierwsze kroki i gdzie szukać pomocy. Omówione zostaną zalety czujników tlenku węgla i dymu - urządzeń służących do wczesnego wykrywania zagrożeń, a tym samym przyczyniających się do ograniczenia liczby poszkodowanych w przypadku powstania pożaru lub pojawienia się tlenku węgla.

2) Czym jest tlenek węgla i kto jest narażony na jego działanie

Tlenek węgla, potocznie nazywany czadem, jest silnie trującym, bezbarwnym i bezwonny gazem, co czyni z niego bezwzględno i cichego zabójcę. Powstaje podczas niepełnego spalania paliw takich jak np.: drewno, węgiel, gaz, olej, benzyna, itd. Do niepełnego spalania paliw dochodzi w wyniku braku dostatecznej ilości tlenu, który jest niezbędny, aby paliwo uległo całkowitemu spalaniu.

Tlenek węgla do organizmu człowieka dostaje się przez układ oddechowy i z dużą łatwością (o wiele razy szybciej niż tlen) łączy się z hemoglobina blokując

dopływ tlenu do organizmu. Niedotlenienie organizmu powoduje uszkodzenia mózgu oraz innych narządów co stwarza poważne zagrożenie dla zdrowia i życia. Należy pamiętać, że każdy posiadacz któregośkolwiek z urządzeń, w których następuje spalanie paliw jest narażony na działanie tlenku węgla.

3) *Objawy i pomoc przy zatruciu tlenkiem węgla*

Objawami zatrucia tlenkiem węgla są: ból głowy, zawroty głowy, ogólne zmęczenie, duszność, trudność z oddychaniem, senność i nudności. Wszystkie te objawy powodują, iż osoba zaszczona traci zdolność oceny zagrożenia i nie ucieka z miejsca skażonego. W efekcie człowiek zatruty traci przytomność i jeżeli nikt nie przyjdzie z pomocą to umiera. Osobę zatrutą tlenkiem węgla należy natychmiast wynieść z miejsca zagrożenia, zapewnić dostęp świeżego powietrza, rozluźnić ubranie (rozpiąć guziki, pasek, kołnierzyk, ale nie rozbierać, aby uniknąć wychłodzenia), a następnie wezwać służby ratunkowe.

4) *Jak zapobiegać zatruciom tlenkiem węgla i pożarom*

Aby uniknąć zatruciu tlenkiem węgla należy:

- a) zainstalować czujki tlenku węgla i dymu w pobliżu miejsca spalania paliw np. kotłownia (piec centralnego ogrzewania), łazienka (gazowy podgrzewacz wody), kuchnia (kuchenka gazowa), pokój (piec kaflowy) itd.,
- b) systematycznie sprawdzać szczelność i drożność przewodów kominowych,
- c) przy wymianie okien na nowe zapewnić w pomieszczeniu odpowiednią cyrkulację powietrza,
- d) systematycznie sprawdzać drożność przewodów wentylacyjnych,
- e) nie zasłaniać kratki wentylacyjnych,
- f) często wietrzyć pomieszczenia,
- g) nie bagatelizować objawów złego samopoczucia, osłabienia, duszności, zawrotów i bólu głowy, nudności lub wymiotów (wszystkie te objawy mogą świadczyć o zatruciu tlenkiem węgla).

4. **Adresaci Programu**

- 1) Program adresowany jest do osób starszych, niepełnosprawnych, osób w rodzinie będących w trudnej sytuacji materialnej i osób samotnie gospodarujących będących w trudnej sytuacji materialnej.
- 2) Przez osobę starszą należy rozumieć osobę, która na dzień złożenia wniosku ukończyła 60 rok życia.
- 3) Przez osobę niepełnosprawną rozumie się osobę z orzeczoną znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności.
- 4) Przez osobę w rodzinie będącą w trudnej sytuacji materialnej rozumie się osobę, której dochód nie przekracza 200% kryterium dochodowego zgodnie

z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 lipca 2024 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

- 5) Przez osobę samotnie gospodarującą będącą w trudnej sytuacji materialnej rozumie się osobę, której dochód nie przekracza 250% kryterium dochodowego zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 lipca 2024 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.
- 6) Udział w Programie jest dobrowolny w oparciu o złożony wniosek.
- 7) Osoby zainteresowane udziałem w Programie będą mogły otrzymać wnioski w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Nowinach lub pobrać ze strony internetowej gminy: www.nowiny.com.pl i www.gopsnowiny.pl
- 8) O zakwalifikowaniu do programu decyduje kolejność zgłoszeń, jednakże osoba spełniająca więcej niż jedno kryterium, uzyskuje pierwszeństwo.

5. Sposób finansowania Programu

- 1) Sfinansowanie zakupu czujników tlenku węgla i dymu odbędzie się w całości ze środków własnych Gminy Nowiny.
- 2) Dopuszcza się udział środków zewnętrznych w sytuacji pojawienia się możliwości pozyskania środków na współfinansowanie zakupu czujników tlenku węgla i dymu z programów zewnętrznych.
- 3) Wysokość środków przeznaczonych na realizację Programu ustalana jest w budżecie gminy.

6. Procedura zamówienia

Zakup czujników na potrzeby Programu zostanie zrealizowany zgodnie z ustawą z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1320 ze zm.).

7. Realizacja Programu

- 1) Program osłonowy „Stop dla czadu w Gminie Nowiny” będzie realizowany w 2026 roku przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, przy współpracy Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu Gminy Nowiny i będzie realizowany do wyczerpania środków finansowych przeznaczonych na jego realizację w budżecie gminy na 2026 rok.
- 2) Czujniki będą montowane w lokalach mieszkalnych, w których występuje zagrożenie emisji tlenku węgla i dymu, czyli używane są urządzenia z otwartą komorą spalania.
- 3) Szczegóły realizacji Programu zostaną ustalone przez powołany zarządzeniem Wójta Gminy Nowiny zespół do realizacji programu, w harmonogramie realizacji zadania.

8. Monitoring programu

1. Roczne sprawozdanie z realizacji Programu przedstawia się Radzie Gminy Nowiny w terminie do 28 lutego 2027 r.

2. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1, uwzględnia m.in. dane:

- 1) rzeczywistą liczbę osób, które skorzystały z Programu;
- 2) koszt zakupu czujników tlenku węgla i dymu.

3. Stały monitoring realizacji Programu prowadzony będzie przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowinach.

9. Ochrona danych osobowych

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowinach jest administratorem danych osobowych w zakresie danych osobowych pozyskanych do celów realizacji przedmiotowego Programu.

Przewodniczący Rady Gminy

Marcin Wojcieszynski

Uzasadnienie

Celem programu osłonowego „Stop dla czadu w Gminie Nowiny” na rok 2026, jest zwiększenie bezpieczeństwa określonej grupy mieszkańców Gminy Nowiny poprzez zakup i bezpłatne zainstalowanie czujników tlenku węgla i dymu w gospodarstwach domowych oraz przeprowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych.

Gmina przystępując do realizacji programu przyjmuje uchwałę dotyczącą programu osłonowego na podstawie art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, którym w myśl wymienionych przepisów jest gminny program osłonowy „Stop dla czadu w Gminie Nowiny” na rok 2026.

Mając na uwadze powyższe podjęcie uchwały jest zasadne.

Przewodniczący Rady Gminy

Marcin Wojcieszynski